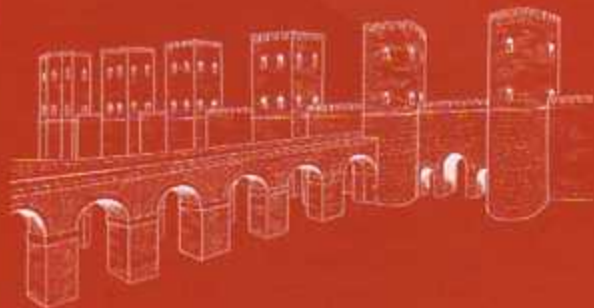

PUNTS D'INTERÉS HISTÒRIC: LA BARCELONA ROMANA [R]

Barcino, un recorregut per la Barcelona Romana

L'origen de Barcelona es remunta al segle I aC, aproximadament entre els anys 15-10 aC, quan l'emperador August va fundar la colònia *Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino*. Encara es conserven restes de l'antiga colònia romana que es poden veure voltant per la ciutat.

Barcino, un recorregut per la Barcelona Romana

El punt de partida d'aquesta ruta urbana romana és el jaciment de la **plaça del Rei del Museu d'Història de la Ciutat** 1, lloc clau per entendre la ciutat romana, que permet fer un viatge en el temps de 2.000 anys, passejar per les cases i carrers de l'antiga *Barcino* i veure com era i com es vivia a la ciutat romana.

El circuit arqueològic passa per un "barri industrial" amb tallers i factories dedicades a activitats artesanals i de transformació. De camí cap als tallers, tindrem ocasió de veure com es vivia en una casa romana d'una família

acomodada de l'antiga *Barcino*. Es visita l'interior de dos tallers del segle II dC, dedicats a rentar i tenyir la roba, que en època romana es coneixien com a *fullonica* i *tinctoria*. Després de travessar un carrer, el *cardo minor*, que portava al *forum* o plaça pública de la ciutat, entrem en una factoria del segle III dC on es feia salaó de peix i *garum*, una salsa per paladars refinats que va arribar a convertir-se en una autèntica *delicatessen*. Després de la factoria de *garum*, tindrem ocasió de veure com es feia el vi a *Barcino* a la segona meitat del segle III o al començament del segle IV dC. A través de les restes arqueològiques, podrem seguir tot el procés de transformació del raïm.

Finalment arribem al barri cristià de *Barcino*, on es localitzava el Grup Episcopal, un dels millor conservats de tota la península Ibèrica i que ocupava pràcticament una quarta part de la ciutat fortificada. S'hi poden veure els diferents edificis relacionats amb el culte cristià: destaca el baptisteri del segle IV dC, on van rebre el baptisme els primers cristians; l'aula episcopal o sala de recepció del bisbe del segle V dC; el palau episcopal del segle VI dC, i una església en planta de creu, també del segle VI, envoltada d'un cementiri.

Abandonem el museu i ens apropem al **carrer Paradís** 2, on es localitza un temple romà del final del segle I aC. El temple estava situat al *forum* o plaça pública de la ciutat, on es trobava una gran part dels edificis públics. Se'n conserven quatre columnes, unides per l'arquitrau, i part del pòdium al qual es pujava per una escalinata. Les cerimònies religioses no es feien mai a l'interior del temple, sinó que tenien lloc davant de l'edifici.

Barcelona conserva en places, patis i carrers gran part de les muralles romanes que van defensar la ciutat durant molt segles. L'antiga *Barcino* estava envoltada d'un potent circuit emmurallat amb quatre portes d'entrada. Aquestes portes

1 **Plaça del Rei, MHC B**
Jaciment arqueològic

2 **Carrer Paradís**
Temple romà

3 **Pati Llimona**
Muralla i porta romanes

4 **Carrer Correu Vell**
Muralla romana i torres de defensa

5 **Plaça dels Traginers**
Torre romana

6 **Carrer Baixada del Caçador**
Muralla romana i torres de defensa

es localitzaven als eixos principals de la ciutat, el *decumanus maximus* i el *cardo maximus*, perpendiculars entre si i que creuaven la ciutat de punta a punta. Al segle IV dC, la ciutat es va fortificar de nou. La nova muralla es reforçà amb 78 torres de defensa i es construí adossada a l'anterior muralla, com una mena de folre. Les portes tenien tres obertures, un pas central per al trànsit rodat i dos laterals per als vianants. Per l'antic *decumanus maximus* (actual carrer del Bisbe), arribem a la plaça de Sant Jaume, lloc on en època romana es localitzava el *forum* barceloní, punt de trobada de la societat de l'època i centre de poder on es trobaven els diferents edificis administratius; un exemple perfecte de continuïtat. Per tal d'arribar a veure alguns dels trams conservats de muralla, continuem pel *decumanus maximus* (carrer de la Ciutat i carrer del Regomir) fins a arribar a l'edifici del **Pati d'en Llimona** 3. A l'interior d'aquest edifici medieval, ara un centre cívic, es pot veure un llenç del parament interior del primer recinte emmurallat del segle I aC. Es conserva també el pas lateral per a vianants d'una de les portes d'entrada de la muralla, construïda amb anterioritat a mitjan segle II dC. Cap al començament del segle IV dC, el pas va quedar inutilitzat i l'espai es podria haver destinat al cos de guàrdia que controlava l'entrada de la ciutat.

Molt a prop, al **carrer Correu Vell** 4 i travessant un passatge, s'accedeix a un pati on es pot contemplar un tram emmurallat amb dues torres de defensa que pertanyen al segon recinte emmurallat de *Barcino*, aixecat al segle IV dC. Al segle XIV, es va construir sobre aquest tram de muralla la casa de la família March, avui seu del Centre Cívic Pati Llimona. A la **plaça Traginers** 5, es conserva la torre circular que defensava l'angle est de la muralla. Una part important de la resta del perímetre emmurallat per la banda nord-est de la ciutat es pot resseguir amb facilitat al carrer **Baixada de Caçador** 6,

Sots-tinent Navarro 7 i **plaça Ramon Berenguer el Gran** 8. En alguns indrets, sobre la construcció original romana es poden veure altres edificis aixecats en diferents èpoques: en el cas de Sots-tinent Navarro, tenim el Palau Requesens del segle XIV, i a la plaça Ramon Berenguer, la capella Reial de Santa Àgata i el Palau Reial Major, també del segle XIV.

Per acabar el recorregut per la muralla romana no podem passar per alt el tram conservat al **carrer de la Palla** 11, ni tampoc el de **plaça Nova** 12 on, a més a més, es pot veure una altra porta d'accés a la ciutat. Es conserva un dels passos laterals per a vianants i les dues torres semi-circulars que defensaven la porta. Al costat de la porta s'ha reconstruït un dels aqüeductes que portaven l'aigua a la ciutat; en realitat n'hi havia dos: un portava l'aigua des del riu Besòs i l'altre des de Collserolla, i tots dos arribaven fins a la porta de l'actual plaça Nova. De fet, al **carrer Duran i Bas** 9 resten quatre arcades d'un d'aquests aqüeductes, que actualment es troben integrades a la paret mitgera d'un edifici.

Fora de la ciutat romana estaven situades les tombes i mausoleus, tal com podem observar a la necròpolis conservada a la **plaça Vila de Madrid** 10. Antigament, les necròpolis estaven situades als voltants de les vies que portaven a les portes d'entrada a la ciutat. La seva situació estava fixada per la llei romana, que prohibia enterrar els difunts al seu interior. A la plaça Vila de Madrid les tombes se situaven a ambdós costats de la via i la majoria corresponen a cupes, un tipus de monument funerari que reproduceix en pedra una tina de fusta i que és propi de gent de classe mitjana i humil.

Carrer Sots-tinent Navarro
Muralla romana i torres de defensa

8 Plaça Ramon Berenguer
Muralla romana i torres de defensa

9 Carrer Duran i Bas
Aqüeducte romà

10 Plaça Vila de Madrid
Via sepulcral romana

11 Carrer la Palla
Muralla romana i torres de defensa

12 Plaça Nova
Aqüeducte i porta de la muralla romana

Museu d'Història de la Ciutat Conjunt Monumental de la Plaça del Rei

Plaça del Rei, s/n, 08002 Barcelona
Tel: 93 315 11 11

Horari de visita:

de l'1 d'octubre al 31 de maig,
de dimarts a dissabte de 10 a 14 h
i de 16 a 20 h

De l'1 de juny al 30 de setembre,
de dimarts a dissabte de 10 a 20 h,
Diumenges i festius de tot l'any, de 10 a 15 h
Dilluns tancat

Dies de tancament anual:

1 de gener, 1 de maig, 24 de juny, 25 i 26 de
desembre

Les Rutes del Museu

El Museu d'Història de la Ciutat organitza
rutes guiades per la Barcelona romana en
català per al públic en general (consulteu el
programa d'activitats del Museu) i per a grups
amb reserva prèvia en català, castellà, anglès
i francès.

Informació i reserves:

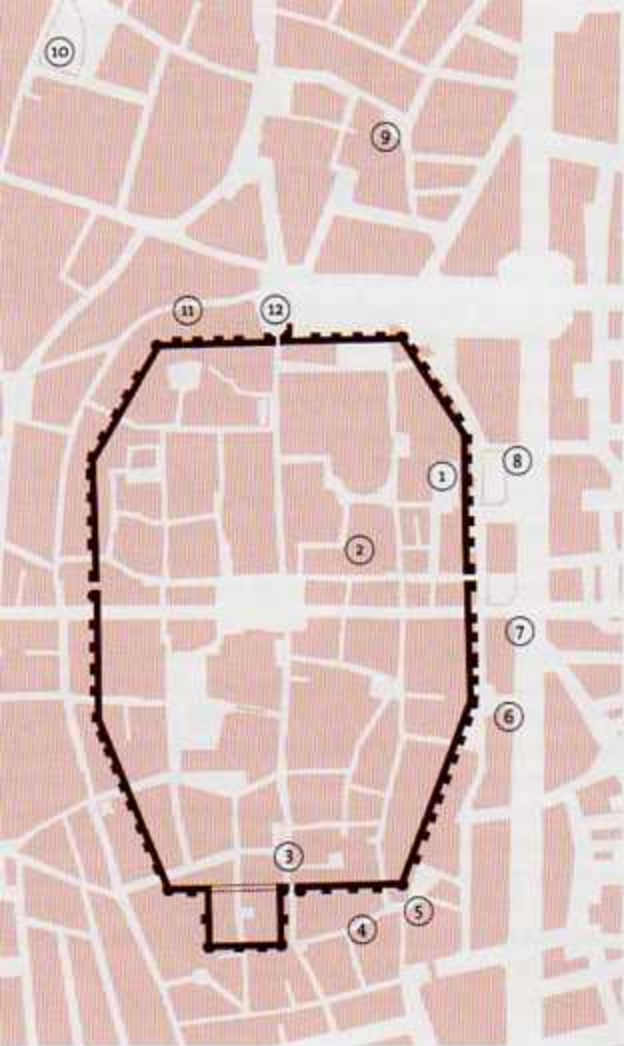
Tel.: 93 319 02 22

Fax: 93 315 09 57

Adreça electrònica:
museuhistoria@mail.bcn.es

www.bcn.es/cultura

Horari d'atenció: de dilluns a divendres
de 10 a 14 h, i dimarts i dijous de 16 a 18 h

Plaça del Rei. MHCB

Jaciment arqueològic

Carrer Paradís

Temple romà

Pati Llimona

Muralla i porta romanes

Carrer Correu Vell

Muralla romana i torres de defensa

Plaça dels Traginers

Torre romana

Carrer Balxarda del Caçador

Muralla romana i torres de defensa

7 Carrer Sots-tinent Navarro

Muralla romana i torres de defensa

8 Plaça Ramon Berenguer

Muralla romana i torres de defensa

9 Carrer Duran i Bas

Aqüeducte romà

10 Plaça Vil·la de Madrid

Via sepulcral romana

11 Carrer la Palla

Muralla romana i torres de defensa

12 Plaça Nova

Aqüeducte i porta de la muralla romana

RUTA URBANA ROMANA

Producció: **Museu d'Història de la Ciutat**

Textos: **Julia Beltrán de Heredia (MHCB)**

Disseny gràfic: **FPF, Pintó Fabregat Pinós**

Dibuixos: **Francesc Riart**

Realització dels elements de senyalització: **Tojay**

Impremta: **Cevagraf**